

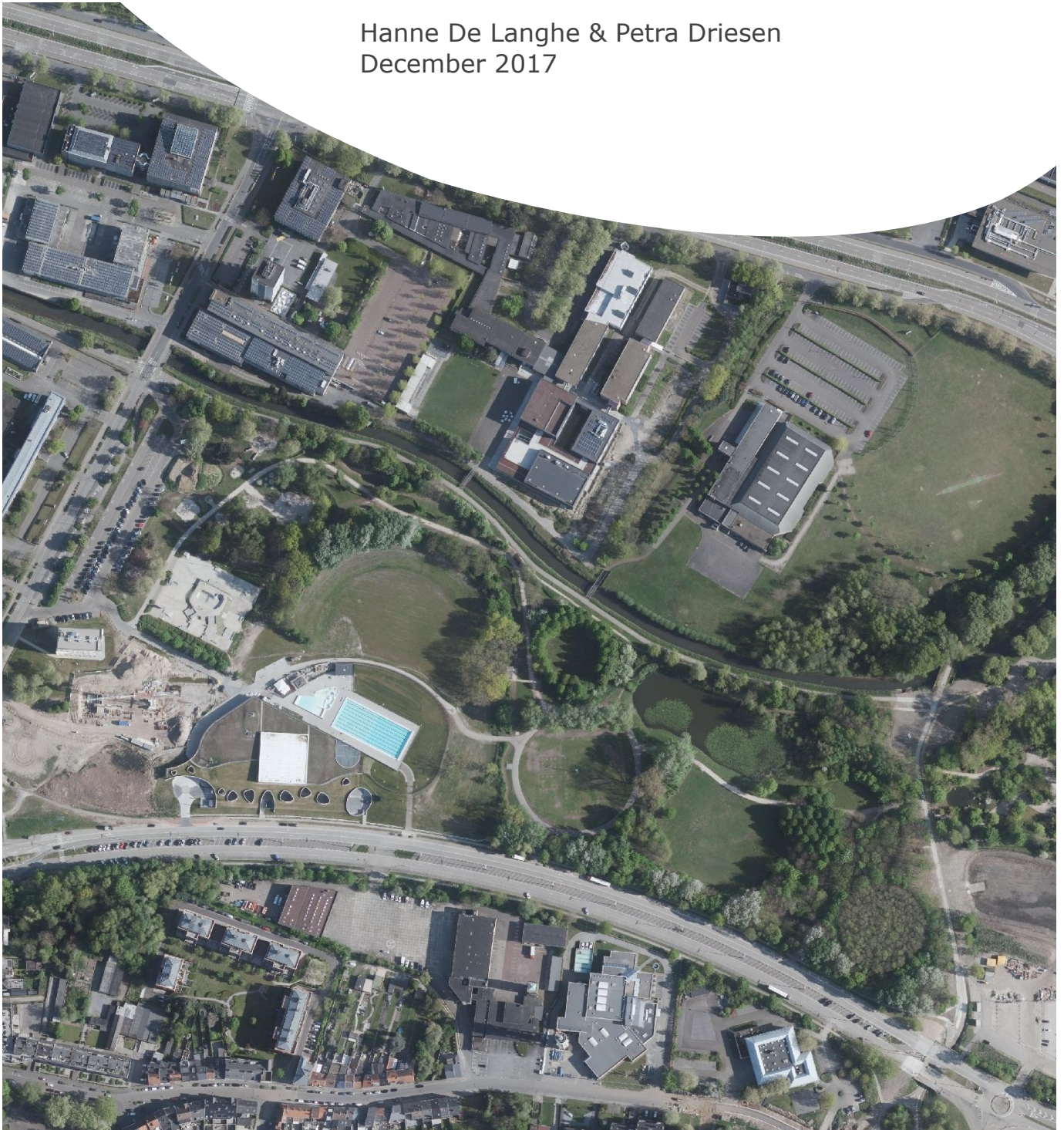
ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 539

Archeologienota
Hasselt, Kapermolenpark
Heraanleg van het park

DEEL 2: Programma van maatregelen

Hanne De Langhe & Petra Driesen
December 2017

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden kon enkel een vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek (2017K330) uitgevoerd worden. Deze hebben betrekking op een deel van het te ontwikkelen terrein, kadastraal gekend als Hasselt, afd. 3, sectie C, perceel 286R en 280V5. De bouwaanvraag heeft betrekking op een ca. 6 ha grote zone.

Op basis van het bureauonderzoek is het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Vermits de inmiddels gekanaliseerde Demer in het verleden centraal over het onderzoeksterrein stroomde kan verwacht worden dat het terrein erg nat was. De Quartaire afzettingen bestaan dan ook uit Demeralluvium op het volledige terrein, dat in van nature overstroombaar gebied ligt. De voorbije eeuwen werd het terrein steeds overwegend ingenomen door weilanden en beemden langs de Demer die over het terrein slingerde. Het potentieel op het aantreffen van prehistorische artefactensites wordt daarom als laag ingeschat. Bovendien zijn in de nabije omgeving geen CAI locaties gekend die dateren uit de prehistorische periode. De locaties in de wijdere omgeving liggen in hoger gelegen gebieden, vb. de vondsten die aangetroffen werden binnen de historische stadskern van Hasselt.

In de CAI zijn eveneens geen aanwijzingen te vinden voor de aanwezigheid van (proto-)historische sites op of in de onmiddellijke omgeving van het terrein. Ook voor deze periodes geldt het feit dat het terrein erg nat was in het verleden en daardoor weinig geschikt was voor bewoning of bewerking. Enkel in het vermoedelijk iets hoger gelegen noordoosten van het onderzoeksterrein geven cartografische bronnen tijdens de 18de – eerste helft van de 19de eeuw een klein gebouw weer. Hoewel in de omgeving van het onderzoeksgebied molens aanwezig waren, kan niet uit de cartografische bronnen afgeleid worden dat deze effectief in het onderzoeksgebied stonden. Zo lag de 16de eeuwse Kapermolen waarschijnlijk ten noordwesten van het huidige onderzoeksgebied.

In principe kan het archeologisch potentieel van het terrein dan ook als laag worden ingeschat voor (proto-)historische sites, met uitzondering van sites die dateren uit de nieuwe en nieuwste tijd vanwege de gekarteerde bebouwing in het noordoosten van het terrein. In deze zone worden echter slechts beperkte bodemingrepen uitgevoerd voor de aanleg van een fietspad over een breedte van 4 m en tot op een diepte van maximaal ca. 35 cm. De historische bebouwing die zich hier zou bevinden situeerde zich meer zuidelijk hiervan, langs de Demer.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in *deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.4 Beschrijving van de geplande bodemingrepen* kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op een ca. 6 ha groot terrein naast de Elfde-Liniestraat en de Koning Boudewijnlaan in Hasselt, kadastraal gekend als Hasselt, afd. 3, sectie C, perceel 286R en 280V5 de heraanleg van het Kapermolenpark. De heraanleg van het park zal in fasen gebeuren. De huidige vergunningsaanvraag omvat fase 1 van het project.

Fase 1 omvat een grote landschappelijke ingreep, waarbij het contact tussen enerzijds de Demer en het Kapermolenpark en anderzijds tussen het natuurlijk en gecultiveerd park aanzienlijk wordt vergroot.

Vermits het terrein in een (sub-)recent verleden echter grotendeels verstoord werd, kan besloten worden dat de huidige werken slechts een minimale impact zullen hebben op het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief. De werken met de grootste impact (aanleg van het watergebied) vinden immers voor een groot deel plaats ter hoogte van de ligging van de huidige vijver. De overige werken zijn kleinschaliger van aard met bodemingrepen die beperkt zijn in diepte (o.a. paden, drainage, ophogingen) of oppervlakte (o.a. rooien en eventueel planten van bomen). Hierbij komt dat het terrein gekenmerkt wordt door ophogingen en vergravingen (OT-bodems) die het oorspronkelijk bodemprofiel naar alle waarschijnlijkheid al verstoord hebben. Enkel in het noorden van het terrein (ten noorden van de Demer) lijkt het terrein relatief ongeschonden. Hier vinden echter slechts minimale bodemingrepen plaats voor de aanleg van een 4 m breed fietspad. Binnen deze zone kunnen ondiepe archeologische resten evenwel vergraven worden tijdens de uitvoer van de huidige werken.

1.4 Conclusie

Op basis van het feit dat het grootste deel van het terrein in het verleden hoogstwaarschijnlijk te nat was voor menselijke aanwezigheid, dit terreindeel daarenboven vrij grootschalig verstoord werd in een recent verleden, de impact van de bodemingrepen mede daarom beperkt is en op basis van het feit dat ter hoogte van de op historische kaarten gekarteerde bebouwing geen bodemingrepen zullen plaatsvinden, wordt verwacht dat een aanvullend vooronderzoek in het kader van de momenteel geplande werken geen kenniswinst zal opleveren.

Op basis hiervan wordt voor het onderzoeksgebied geen vervolgonderzoek geadviseerd. De uitvoer van een vervolgonderzoek is bijgevolg kosten-baten te duur.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS L. (1975), *Bodemkaart van België, Verklarende tekst bij het kaartblad Hasselt 77E.*

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

DEEBEN J. & RENSINK E. (2005) Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al.(eds.), *De steentijd van Nederland (Archeologie 11/12): 171-199.*

DE GEYTER G. (1999) *Toelichtingen bij de geologische kaart van België, kaartblad 25: Hasselt, Brussel.*

FREDERICKX, E. en GOUWY, S. (1996) *Toelichting bij de Quartair Geologische Kaart, Kaartblad 25 Hasselt, Leuven.*

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen, Gent.*

VERHOEVEN,M., G.R. ELLENKAMP & D.M.G. KEIJERS (2010), Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport 1951, 87, 101.*

Websites:

[https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/140049;](https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/140049)

<https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/120926>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Kapermolen>

<http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=2627>

<http://hasel.be/kapermolenstraat>; <http://hasel.be/kapermolen>

<http://www.molenechos.org/verdwenen/molen.php?AdvSearch=2627>

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

<http://cai.onroerendergoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695&param=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317&param=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroerendergoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.onroerendergoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

